

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

Ямде лий

40-ше (3740) №,
2025 ий 10 октябрь,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

У шонымашан самырык тукум

Йошкар-Оласе Бауман лицей пелен теният 10-шо медиаклассым чумыренит. Палемден кодена: ончыкылык журналист-влакым ямдылыме шонымаш дене ымаште ты лицейыште тыгай классым икымше гана почынит. Тений 10-шо классыште 23 икшыве тунемеш: 5 рвезе да 18 удыр. Теорий шинчымашым налме дене пырля нуно «Марий Эл» увер агентствыште практикым эрташ тўналыт. Эртыше арняште Печать пўртыштў уна лийынит. «Ямде

лий» газет редакций денат палдаренна (снимкыште).

Ўдыр-рвезе-влак чолга, илыш дене тўр ошкылшо улыт. Нунын коклаште марий йылмым палыше тунемше шинчымашым пога. Тиде Юлиана Курочкина (снимкыште: шола гыч икымше). Тудо Параньга район Матародо школышто 9-ше классым тунем пытарен. «Мыланем медиаклассыште шинчымашым погаи келша. Чылажат онай, у. Йолташ-влак икоян, икте-весе-лан

полшаш ямде улыт. Старостына Даша Смирнова мемнам ушен мошта. Бауман лицей – икешотан тунемме полат. Йўршеш ойыртема тше, чапле. Йоча-шамычлан келге шинчымашым налаш чыла йўн уло», – оила Юлиана.

Икшыве-влак тунемме дене пырля ятыр проектым илышыш шиндараш тўналыт. Нунын пашашт дене ончыкыжымат палдарена.

Людмила ГРИГОРЬЕВА.
Авторын фотожо.

ПОДПИСКЕ

11 октябрь марте Российыште Подписчикын декадыже эртаралтеш. 2026 ийын икымше пелійжылан «Ямде лий» газетлан шулдырак ак – 439 тентеат 68 ыр (Марий Элыште) – дене возалтса. Индекс – П4696.

Подписчик-влак коклаште лотерей модышым эртарена. «Ямде лий» газетлан подпискым почтышто ыштыман да квитанцийжым редакцийышке колтыман.

Тўн приз – сўретлаш набор.

Лотерейын организаторжо – «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Рекламе.

Таңасымаш шуара

йыштым тергенит. Нунын коклаште меат, Коркатово лицейште тунемше-шамыч (снимкыште), лийынна. Физкультурым туныктышо Елизавета Александровна Некрасовалан Шем теныз воктеке намиен коштыктымжлан тауштена.

Мыланем таңасымаш моткоч келшен. Кум арня жапыште спортын түрлө видше: куштылго атлетике, футбол, баскетбол, бадминтон, спорт туризм, шашке – дене вий-куатнам тергенна.

Мыланна ятыр онгай программм ямдыленит, түрлө мастер-классым эртаренит, бассейныште йүштылынна. Теныз деке икмыняр гана миенна. Чылажат пеш келшен. Тыгай таңасымаш умбакыжат спорт дене кылым кучаш да сайын тунемаш кумылангда.

*Мирослав СЕМЁНОВ.
Морко, Коркатово.*

Фотом школ архив гыч налме.

9-29 сентябрьште «Орлёнок» все-российский йоча рүдериште «Президентские состязания» российысе таңасымаш эртаралтын. Тушто оласе 85 да ялысе 79 команде-влак ви-

Эн писе

Йошкар-Ола воктенесе «Корта» тунемме да тренировкым эртарыме базыште кросс дене Марий Эл Республикын первенствыже да чемпионатше шукерте огыл эртаралтын. Тушко мыят ушненам, ик километрым куржынам. Ты дистанцийым 3 минутат 30 секундышто эртенам. Икымше

взрослый разрядым шуктенам. Корныш тарванымеке, моткоч тургыжланенам. Шке жапемым эре ушышто кученам, тыгодым молымат эскеренам. Пиалешем, иктат ончылтен огыл. Таңасымаш моткоч келшен.

*Александра ГУСЕВА.
Йошкар-Ола, 2-шо номеран школ.*

Саламлымашке ушненна

Морко посёлкышто М.С.Степанов лүмеш районысо тувыра рүдери залыштыже туныктышо, наставник, ветеран, ешартыш шинчымашым пуышо педагог, воспитатель-влак лүмеш пайрем кас эртаралтын. Морко муниципальный район администраций вуйлатыше А.Н.Голубков, Марий Эл Кугыжаныш Погынын

депутатше, Йошкар-Оласе 32-шо номеран школын директоржо Н.В.Пушкина да молат саламленыт. Меат, «Кумыл» ансамблыш (вуйлатыше С.В.Панина) коштышо ўдыр-рвезе-влак (снимкыште), пайрем кумылым пöлекленна.

*Софья НИКИТИНА.
1-ше номеран Морко школ.
Фотом ансамблын архивше гыч налме.*

Российысе увер

1-8 ноябрьште Российыште «Куту этнографий диктант» эртаралтеш. Тушко очно да онлайн ушнаш лиеш. Түрлө калыкын тувыраж дене кылдалтше 30 йодышлан 45 минутышто вашештыман. Түрыс увер – miretno.ru сайтыште.

Шочмо кундемym түзатымылан пöлеклалтше мероприятийыште селфим ыште да «Экоселфи – селфи с пользой 2025» фотоконкурсыш ушно. Пашам 17 ноябрь марте колто. Тичмаш уверым vsekonkursy.ru сайтыште ончо.

«Гид по Малой Родине» краседений конкурс 26 октябрь марте шуйна. Шочмо вельн ойыртемайтше палыжым почын пуышо видеом але фотографийым ямдылыман. Конкурсыш 6 ияш гыч ушнаш лиеш. Түрыс увер – mk.rgo.ru сайтыште.

Марий Элысе увер

30 октябрьште «Мый йöратем родной элемым» сылнымут конкурс Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Колумб лүмеш книгагудышто эртаралтеш. Йодмашым rubcolumba.ru сайтыште 26 октябрь марте пуыман.

Йошкар-Оласе «Роза ветров» йоча да самырык-влаклан рүдер «Мы внуки Великой Победы» сүрет конкурсым увертарен. Паша-влакым, ийготым шотыш налын, рүдери «ВКонтакте» воткылысе тўшкашкыже 14 октябрь гыч верандыман.

Йошкар-Оласе 15-ше номеран школ книгагудо пеленысе «Книжная волна» сылнымут клуб «Чтецкие программы» проектыш ушнен да ик эн сайлан шотлалтын. Клуб вуйлатыше – Раиса Николаевна Коновалова. Уло кумылын саламлена!

«Модын тунемаш» – тўн ўжмаш

*«Мемнам лач сайлан веле туныктет.
Сита тидлан, авай, усталыкет:
Мотор пеледышым ончен кушитет,
Лач мўки авала кажным шыमतет».*

Тыгай сылне строкалам 7-ше классыште тунемше Даша Смирнова аважадан пўлеклен да «Ямде лий» газет редакцийыш колтен улмаш. Тидлан ятыр ий эртен. Кызыт Дарья Вениаминовна (снимкыште) – самырык туныктышо. Йошкар-Оласе 11-ше номеран лицейыште йот йылмым кудымшо ий туныкта.

Поро шарнымаш

Дарья Смирнова изиж годсек йылмым тунеммылан кугу тўткышым ойырен. Медведево районысо Шойбулак школым шўртнўо медаль дене пытарымеке, туныктышо лияш кумулангын. Марий кугыжаныш университетсыс Йот йылме факультетыште кўшыл шинчымашым налын. Вара школышто пашам ышташ тўналын.

– Школ ден университетыште тунемме пагыт поро шарнымашым коден. Мыланем изирак класслаште тунемше-влак дене жапым эртараш, модаш поснак келшен. Ты койыш-шоктышем кызытат палдырна. «Модын тунемаш» ўжмаш почеш пашам ыштем, – ойла самырык туныктышо.

Кажне йылме – шерже поянлык

«Мыняр йылмым палет, тунар гана айдеме улат» ойсавыртыш калыкыште кумдан шарлен. Дарья Вениаминовна марий, руш, англичан йылмыла деч посна ты-

гак француз йылмым пала. Тыгай поян шинчымашан педагогым эскерен, йоча-влакынат йот йылмым тунемаш кумылышт лектеш.

– Кеч-могай йылмым тунемаш неле, но тыгодымак моткоч онай. Тыште кугу верым айдемын кумылжо налеш. Француз йылмым тунеммем годым марий йылмым палымем пашам куштылемден. Йўк-влак иксемынрак йонгат. Англичан йылмыште тыгай икгайлыкым шагал муаш лиеш. Студент пагытыште мый Ирландийыш шинчымашым погаши миенам. Йот элыште лиймаш ылышыштем кугу палым коден, – ойла Дарья Вениаминовна.

Туныктышо – ўшанле энергыш

Самырык туныктышылан йоча-влак дене иканаште вашкылым ышташ куштылгыжак огыл. Тидым Дарья Вениаминовна вигак шижын. Урокушто дисциплиным кучымо да авторитетым виандыме шотышто чот тырша

логалын. Самырык енлан кугу полышым лицейыште ятыр ий пашам ыштыше туныктышо-влак пуэныт. Дарья Вениаминовна нунылан эре таум ойла.

Туныктышо профессионал койыш-шоктышыжым эре виянда. Тўрлў конкурсышко ушна. 2023 ийыште «Педагогический дебют» республикысе конкурсышто эн тале самырык туныктышо лийын.

– Урокушто тўрлў технологийым кучылтам. Ме мурена, мультфильмым ончена, викторинылан ваймутым кычалына, лўмын ямдылыме заданий-влакым ыштена. Тыге йоча огеш йокроклане да урок пытымеш тўткўо лиеш. Сай туныктышо лияш келге шинчымашгына огеш сите. Педагог поро кумулан, чын верч шогышо, усталык шўльшан, тунемме процессым радамлен да жап дене кельштарен моштышо, йочам йўратыше лийшаш. Тыге веле ушан-шотан, сай айдемым ямдылен кертеш, – палдара Дарья Смирнова.

Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Тауштенна

1 октябрьыште пеш поро пайремым, Илалше-влакын кечыштым, палемденна. Меат туныктышо-ветераншамычым саламленна (снимкыште). Класс вуйлатыше Людмила Яковлевна дене пырля Н.П.Порватова ден Л.И.Орлова деке унала миенна. Изи пўлекым кучыктенна, поро тыланымашым каласенна. Икымше туныктышна Галина Алексеевналанат пашаштыже сенгымашым, пентгыде тазалыкым тыланенна.

Милана ТРОПИШКИНА.
Звенигово, Чакмарий.
Фотом школ архив гыч налме.

Чавайн

тукым ылына

Шарналтыза, кычалза

- Г.Микайын чын лүмнерже.
- Г.Микайын шоялүмжө могай лийын?
- Туныктышылан мынар ияш пашам ышташ тўналын?
- Г.Микайын йоратыме жанрже могай?
- «Суд», «Рестан», «Тумо ден энжывондо», «Кё шўшкен» произведенийже-влакын жанрыштым палыза.

Вячеслав СМЕРНОВ ямдылен.

Чавайнурышто

Весела, поро кенгеж каникулым куанен шарналтем. Тудым пайдалын эртаренам. Августышто Морко районысо Чавайнурышто верланыше тоштерыш экскурсий дене миенам (снимкыште). Тудым вуйлатыше Олег Владимирович Петров Сергей Григорьевич нерген моткоч сайын каласкален. Мый шуко ум пален налынам. Чавайнын возымо произведенийже-шамычым лудаш кумыл лектын. Олег Владимировичлан кугу таум ойлем.

Павел МИХЕЕВ.
Параньга, Матарода.
Фотом еш архив гыч налме.

Морко районысо тўвры, спорт да туризм полка вуйлатыше М.В.Осипова, К.Дмитриева, позтессе Т.Пчёлкина.

Тоштерыште – сылнымут пайрем

Марий сылнымутлан негызым пыштыше Сергей Чавайным 6 октябрыште порын шарналтышна. Морко районысо Чавайнурышто верланыше Чавайн лүмеш сылнымут да этнографий комплексыште «Чавайн лудмаш» конкурсым эртарышна. Пайрем серызын шарныктышыж воктеке пеледышым пыштымаш гыч тўнале. Шўргыял школышто тунемше-шамыч Сергей Григорьевич нерген каласкалышт, почеламутым лудыч, мурым мурышт.

Номинацийым да ийготым шотыш налын, тўрлө полемыште ўдыр-рвезе-шамычын мастарлыкыштым аклышна. Мый йочасадыш коштшо да 7-11 ияш марте лудшо-влак дене лийым. Йоча-шамыч куандарышт: сайын, ару марий йылме дене почеламу-

тым лудыч. Моло аклыше-влак тидымак палемдышт. Прозо номинацийыште поснак виян лудшо-шамыч тангасышт. Жюри председатель Анна Васильевна Якушева нуным Морко калык театрыш ўжө.

Ты гана Елизавета Иванова (3-шо номеран Морко йочасад), Ульяна Герасимова (Волаксола школ), Кира Иванова (6-шо номеран Морко школ), Максим Пименов, Ксения Дмитриева (1-ше номеран Морко школ) поснак ойыртемалтыч да икымше верым сенген налыч. Тунемше ден туныктышо-шамычын паша лектышышт куандарыше лие.

Галина СОШИНА,
М.Казаков лүмеш тоштер вуйлатыше.

Елизавета Иванова. Авторын фотожо-влак.

Чапланыше землякем

Кумдан чапланыше Сергей Чавайнын бюстшым Изи Корамас ялыштем шукерте огыл шогалтеныт. Кугыен-влакын ойлымышт почеш, эн ондакше ты бюст поэтын тоштер кудывечыжым сбрастарен. Вара Чавайн лүмеш колхозын Чодыраялыште верланыше правлений ончылно верланен.

Мемнан ялыш шогалтымым чылан шотлем. Вет Изи Корамас – тудын шочмо ялже. Тек тидым чылан палат да, у памятником ончалын, Сергей Чавайным шарналтат.

Ярослава СЕМЁНОВА.
Морко район.
Фотом еш архив гыч налме.

Чонеш логалше почеламут

Йоча-влакын сцене гыч почеламутым сылнын лудмыштым колышташ куанле. Южо изи артистын мутшо чонышкак логалеш. Мыскара произведений годым воштыл колтет, ойган гын, шинчавудым йышт уштылат. Тиде лудшын усталыкшым, сылнымутым умылымыжым, тыршымыжым ончыкта. Шукерте огыл ик чолга ўдырын «Баллада о матери» почеламутым каласкалымыжым эскераш пиал шыргыжале. Колыштво годым каплан копыж-ж-ж чучын колтыш. Ўдыр дене палыме лияш кумыланым.

Ангелина Королёва (снимкыште) Кужэнер район Конганур школышто 4-ше классыште тунемеш. Дневникиштыже – чыла «визытан». Тудын усталыкшым шекланен, тунуктышыжо Надежда Ивановна Горинова сылны-

мут мероприятийлашке уша. Ангелина районысо да республикысе конкурслаште ятыр гана ончыл радамыш лектын. Теве Андрей Деметьевын «Баллада о матери» почеламутшым лудмым видеош войзен, онлайн-конкурсш ушнен да икымше степенян дипломым сенен налын.

– Яра жапыште книга луда ш йӧратем. Руш да марий произведений-шамычым ойырем. Утларакше йомак-влак келшат. Мыланем почеламутым тунемаш неле огыл. Кужу произведенийым пуат гын, кажне кечын изин-изин шарнен кодам, – оила Ангелина.

Почеламутым сцене гыч моторын каласкалаш кугу вий, лүддымылык да чытыш кўлыт. Тыгай койыш-шоктышым вияндаш тунуктышо-влак кугун полшат.

Икой дене келшен ыштыме сомыл тек эре куаным конда.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Лудаш темлена

● Телылан малаш вочшо янлык шкенжым кузе шижеш? Ты йодышлан вашмутым Сергей Козловын «Осенние корабли» йомакыштыже муыда.

● Джанни Родари – итальян йоча серызе да йомакзе. «Джельсомино в стране лжецов» йомак йонгыдо йўкан рвезе нерген каласкала. Шояк дене темше элыште Джельсомино поро йолташым муэш да чыным ты мландыш пӧртылта.

● Марий серызе Г.Микайын шочмыжлан 140 ий темын. Марий сылнымутышто Михаил Степанович икымше баснописец семын палыме. «Маскайге» сборникиште айдемын түрлӧ койыш-шоктышыжым «пўшкылын» ончыктен.

Катя СЕРГЕЕВА ямдылен.

• Кроссворд •

Сергей Есенин

1. Есенинын кумдан палыме почеламутшо.

2. Поэтын шочмо селаже.

3. Сергей Александровичын кумшо пелашыже.

4. Есенинын шочмо кундемже могай?

5. Кумдан палыме почеламутыштыжо пийын лўмжӧ.

6. Автобиографий сынан поэмыже: «... Снегина».

7-ше классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

Пўртўс поянлык

Идалыкын кажне пагытше шке семынже сылне. Шыжат ойыртемалтше. Кенжежын чевер тўсшӧ дене чеверласа да, шып шонкален, телым вашлияш ямдылалтеш. Тыгодым игече юалгырак лиш. Пушенге-влак шӧртнӧ, чевер да нарынчалге тўсан вургемын чият. Могырым сўсандарыше мардеж лышташлам, пушенгыла гыч кўрлын, южышто пӧрдыкта. Кажне лышташ – тиде пўртўсын поянлыкше. Нуно, пытаргыш вальсыште пӧрдын, мландымбаке велыт. Шулдыран йолташна-влак шокшо велыш вашкат. Почешышт чеверласыме мурым гына кодат. Пўртўс сӧраллыкым ужын да умылен моштыман.

Елизавета МИХЕЕВА.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

• Синквейн •

Тунуктышо
Поро, сай.
Умылтара, мокта, полша.
Мыланна кокымшо ава.
Суксына.

Надежда ТИМОФЕЕВА.
Морко, Шўргыял.

Марий калык уста сонарзе улмыж дене ожнысек ойыр-темаптын. Коваштым шўташ огыл манын, урын шинчашкыже пикш дене тора гычак логалтен кертн. Икшывым ныл ияш гычак лўйкалаш туныктенит. Янлык шылым кочкыныт, а ко-ваштым ужаленит. Шергакан янлык коваште дене йозакым, варарак налогымат тўленит. Оксамат ожно коваште дене шотленит. Мутлан, кумыр (кум ур) – ик ыр, латшымыр – 5 ыр.

«Рывыж лодак»

Ожно йоча-влакат, ачаштым, кошаштым ончен, сонарла модыныт. Ик тошто модыш дене тендамат палдарена. «Рывыж лодак» маналтеш. Модыш оралте воктен эрталтеш. Модшо-влак кок тўшкалан шелалтыт: рывыж да сонарзе. Оралтын ик лукешыже рывыж-шамыч погынен шогалыт. Тиде лукым пел онго семен ойырен, керемым шупшыт. Сонарзе-влак пел онгын тўжвал велныже лийыт. Модышын шонымашыже тыгай: кажне сонарзе, черет дене мечым шуэн, пел онгышто улшо рывыжлан логалтышаш. Мечым логалтыме рывыж модыш гыч коранеш. Сонарзе-влак, черет дене ик гана «лўйкалымекышт», рывыж-шамычым кучен пытарат гын, сенгышыш лектыт. Огыт керт гын, сенгалтшылан шотлалтыт. Тунам рывыж ден сонарзе-влак верыштым вашталтат.

Модмо годым мечым кучышо сонарзе, рывыжым ванен, пел онго йыр коштын кертеш. Рывыж-влакат тышке-тушко куржталыт. Мече, кенета пырдыж гыч тўрштен, рывыжлан логалеш гын, тудо «лўялтшылан» шотлалтеш. Тыге йолташ-шамыч, еш дене модаш лиеш.

Марий ег – тале сонарзе

У тукум

Марий-влак кызтат сонарыш коштыт. Ты пашашке самырык-шамычат кумылын ушат. Иктыж дене тендамат палдарем. Тиде Параньга район Олор ял гыч Кирилл Колесников (снимкыште).

– *Изи годсек, еш дене погынен, ече, велосипед дене пўртўс лонгаш коштынна. Тиде мыйым «ужар тўня» дек кумылан ден. Ешыште сонарзе-влак лийын огытыл. Ачам ты шонымашым ашнен, но паша шуко улмылан кўра кумылжо кодын. Тукум чўчўэм сонарыш коштеш. Еш пайремым эртарыме годым тиде дене кылдалтше тўрлў онайым каласкален. Тыге мыйым утыр кумылан ден. Индешымше-луымшо класслаште тунемме годым чўчўэм да йолташыже-влак дене пырля ирсўнам сонарлаш миенам. Мутат уке, тунам нимум лўен омыл, но чонемлан моткоч келшен, – оила рвезе.*

Кирилл, латкандаш ийым темыкекыже, сонарзын билетшым кидышкыже налын. Тыгак пычалым налаш кўлшў документым ыштен. Ожно умдым, пикшым, кўзым кучылтыныт гын, кызит могай гына пычал уке. Кирилл эн ончыч ИЖ-43 кок йытыран пычал дене лўйкален, кызит – нарезной кара-

бин дене. Тудлан тыгак ныл йолан йолташыже, западно-сибирский лайке урлык Алым пийже, полша. Пеш ушан: вўд гыч лудым луктеш, шудо кокла гыч нуным лўдыкта.

Куд ий сонарыш коштмаште Кирилл ятыр ирлудым, кўдырым, курмызакым лўен. Тыгак мераным. Икана кўчыкпочым, шогалде, куд менгым поктен. Янлык, ярнымекше, сонарзын кидышкыже логалын. Тўшкан сонарлымашкат кошташ йўрата. Чодыраште янлык-влаккан кочмыверым келыштараш полшен. Февраль-март тылзылаште, кышам шотлен, кундемыште мыняр янлык илимым пален налын.

Сонар гыч таза пўртылаш, лектыш лийже манын, кугезына-влак эре Юмылан пелештеныт. Кириллат тидым шотыш налеш.

– *Пўрт гыч лекме деч ончыч суртозалан пелештем: «Таче сонарыш каем. Тушеч сайын пўртылаш йўным ыштен, полшен шого». Кожлаш але вўд воктеке мийымеке, Вўдава, Кожла Ава, Кожла Кугыза деч пылым йодам, – оила Кирилл.*

Самырык рвезе чодыраште пўртым чонаш шона. Тек шонымашыже шукталтеш.

*Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.*

Шыже могай түсан?

Кажне ең ты пагытым шке се-
мынже ужеш да акла. Йошкар-
Оласе 80-ше номеран «Ўжара»
йочасадыш кошшо икшы-
ве-влак (снимкыште) тыге шонат.

Арина НИКОЛАЕВА: «Шы-
же – шортнӧ түсан, поян пагыт.
Шке лектышыж дене калыкым
куандара. Кенжеж гоч тыршы-
мышт арам лийын огыл».

Ева МАРКОВА: «Шыже пон-
ган, олман да тамле. Мый авам
дене пырля чодырашке кошташ
йӧратем. Шыжым лышташ-влак
тӱрлӧ түсан улыт».

Вика КОСТРОМИНА: «Шыже
мотор, чевер. Пуйто сӱретче тӱрлӧ
түсан чия дене чиялтен. Нимогай
йӧрат мушкын колтен огеш керт».

Ангелина КРАШЕНИННИКО-
ВА: «Мый шыжым чевер түса-
ным ужам. Корно воктене куш-
шо пызле-влак торашке тулла
койын волгалтыт».

Алиса ХАЛЬЗОВА: «Лышташ-
влак мландымбаке шыман велыт.
Нуно нарынче түсан улыт. Мланде
нарынче түсан тӱшак гай коеш».

*Надежда ГОДУНОВА мутланен.
Авторын фотожо.*

Историйым
шергалына

Шым ий шуй-
нышо сар годым
руш войска 1760 ий
9 октябрыште Бер-
линым сеген палып.

9 октябрь Российыште воин
чап кече семын палемдалтын.
1943 ий ты кечын совет войска
Кавказ верч крдалмаште фа-
шист тӱшкам кырен шалатен.

1811 ий 14 октябрыште Ми-
хаил Илларионович Кутузовын
вуйлатыме руш войска Рушук
ор воктене турко армийым кы-
рен шалатен.

1943 ий 14 октябрыште Соби-
бор нацист лагерыште икымше
кугу пуламыр (восстаний) ли-
йын. Тудым совет офицер Алек-
сандр Печерский вуйлатен.

Йӧратыза театрым

Шукерте огыл М.Шкетан лӱмеш
Марий кугыжаныш драме теа-
трыште «Колумб» спектакльым
ончышым. Чын каласаш гын, ку-
мыл деч посна кайышым. Но мий-
ымемлан нимыняр ом ӧкыно! Мы-
няр вий-куатым, кӧргӧ шижмашым
налым! Мут дене каласашат ок
лий. Кажне артист шке рольжым
мастарын, ушандарышын модо.
Ончышо-влакым эртыше пагы-
тыш, тусо ылышыш пӧртылтышт.
Иван Соловьёвын модмыжым эске-
рем да шонем: кажне айдеме, тыгай
илиш пуламырым чытен, кугу бук-
ван Поэт лӱмым арален коден ок
керт. Колумблан – чап!

Удыр-рвезе-влак, яра жапда уло
гын, театрыш кошташ ида ӧркәне.
Тиде ылышым чын умылаш полша.

*Юлиана КУРОЧКИНА.
Йошкар-Ола, Бауман лицей.*

Изи озавете

Кавун варене

- 1 кг кавун.
800 г
сакырложаш
1 апельсин.
1. Кавун ден апельсиним
тыгыдын пӱчкедыза.
Сакырложаш дене варен,
ӱдлан кодыза.
2. Изи тулыш
шындыза.
20-30 минут
шолгыза.
3. Ончылгоч ямдылыме
банкыш пыштен,
петырен шындыза.

М. ШКЕТАН ЛӱМЕШ МАРИЙ КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР ОКТАБРЬ

11 А.Аразон
16:00 **МИКУЛАҢ-ПРЕЗЕ,
ЯКУЛАН-ӰДЫР** Николай-
телёнок,
Якову-
невеста
Комедий 12+

12 А.Яковлев, С.Тимошенко
16:00 **КАВАСЕ АЛАША** Небесный
Мурсем комедий тикход 16+

17 **ПРЕМЬЕР**
Саня Вачи
18:00 **КОЛУМБ** Реклам.с.
Драме 16+

shketan.ru

Ямде лий

0+

Марий Эл
Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тӱн редактор –
А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый
коммуникаций сферым
эскерыме шотышто
федеральный службын Юл кун-
дем федеральный округысо
управленийыште
регистраватыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрыште пуымо.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тӱвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыш урем, 20-шо пӧрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуымо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тӱрлӧ лийын кертят.
Серыш-влак мӧнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

«Мыйын калык вургемем»

Дама ПОПОВА.
Йошкар-Ола.

Тиде фотоконкурсман Калык икоян улмо кечылан да Марий автономный областым ыштымылан 105 ий теммылан пӧлеклена.

Марий Элыште тӱрлӧ калык келшен, икте-весылан полшен ила. Тиде мемнан вийна да поянлыкна. Кажне калыкын – ойыртемалтше йылмыже, тӱвыраже да вургемже. Ме чыла тидым аклышаш да перегышаш улына. Калык вургемыште эртыме корно, илыш-йӱла, тӱвыра аралалтыт. Тидым йоча-шамыч пален кушаш улыт.

У фотоконкурсман ушнаш манын, национальный вургем дене фотом ыштыза. Конкурсышко шкет, еш дене ушнаш лиеш. Пашада-влакым «ВКонтакте» соцкылысе «Ямде лий» – марла йоча газет» тӱшкашке сообщений дене колтыза. Фото пелен заметкым возаш лиеш. Тыге ешартыш лайкым погаш йӧн уло. Эн шуко лайкым погышо фотон озаже сенгышыш лектеш. Тӱткӧ лийза. Йӱкышӧ групын подписчикше лийшаш.

Конкурсман организаторжо – Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Ешартыш лайкым кузе погаш?

400 лайк:

2026 ийын икымше пелийжылан «Ямде лий» газетлан почто гоч подпискым ышташ да квитанцийжым але копийжым редакцийышке колташ.

200 лайк:

электрон подпискым ышташ. 89371178238 номеран телефон дене Сбер-

банкыш 200 тенгем колташ. Вара yamde_lji@mail.ru адрес дене электрон почтыдан адресшым возен колташ ида мондо. Редакций гоч подпискым ыштышат тынараке лайкым налеш.

100 лайк:

фотода пелен мотор калык вургемда нерген заметкым

Сенгышылан – чапле пӧлек.

Пашадам 21 декабрь марте вучена.

возаш. Тудым газет лаштыкклаш савыктена.

Ушештарена:

мыняр шукарак подпискым ыштеда, тунара шукарак лайкым погаш йӧн лиеш. Тугеже газетлан возалташ родо-тукумдамат ушен кертда.

Рекламе.

Сӱретым ончен, цифр-влакым ушыза да чиялыза.

Шотлыза.

$$3 + 4 = \square$$

$$6 + 1 = \square$$

$$4 + 2 = \square$$

$$3 + 2 = \square$$

Рвезылан кроссовкыжым муаш полшыза.

